

Heemskerk

Staatssecretaris **Heemskerk**: Er is nu sprake van tijdelijke regelgeving voor bellen in het buitenland. Helaas constateren wij dat een dergelijke tariefmaatregel ertoe leidt dat men naar het maximumtarief toe kruipt. In het verleden was het verschil tussen hoge en lage tarieven groter. Op mijn bureau staat nog steeds een grote, dikke, zwarte, oude telefoon. Die doet het ook nog. Ik kan mij echter uit die tijd ook nog herinneren dat het, als er een telefoon moest worden aangesloten, weken duurde voordat dit gebeurde. De letters PTT stonden toen voor "Putje, Tentje, Tukje". Veel mensen waren indertijd ontevreden over de dienstverlening. Naar mijn idee kunnen wij nu in algemene zin zeggen dat juist op de telecommarkt de tarieven zijn gedaald en dat de dienstverlening is verbeterd. Veel mensen zijn daarover tevreden. Als er excessen zijn of onbegrijpelijke prijsverschillen voor met name Nederlanders die vanuit het buitenland sms-berichten versturen, ben ik bereid om in Europees verband een tijdelijke tariefmaatregel te bepleiten.

Vragen van het lid Duyvendak aan de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat over **de beste vorm van kustbescherming**.

De heer **Duyvendak** (GroenLinks): Voorzitter. De klimaatverandering zal grote gevolgen hebben voor onze kust en ons lage land. Deze gevolgen worden over het algemeen nog ernstig onderschat. Er komt een forse stijging van de zeespiegel, en nog belangrijker is het dat de golven veel harder op onze kust zullen beuken. Wij zullen onze kust dus fors moeten versterken.

De Kamer heeft in het afgelopen najaar een motie aangenomen met alleen de stemmen van GroenLinks en de ChristenUnie tegen, om te onderzoeken of een groot kunstmatig eiland in de verdediging van de kust een rol zou kunnen spelen. Afgelopen maandag lazen wij in de Volkskrant dat staatssecretaris Huizinga haar conclusies heeft getrokken over dat eiland. Zij heeft haar nek uitgestoken – GroenLinks is daar blij over – met de uitspraken "eilanden als golfbrekers bieden geen soelaas" en "voor de veiligheid hebben wij zeker geen eiland nodig".

Met GroenLinks vindt de staatssecretaris wel dat wij fors moeten investeren in onze kust, zij het niet via een eiland, omdat dat eenvoudigweg niet werkt.

Premier Balkenende heeft zich hierover anders geuit. Hij heeft zich nog in februari jongstleden nadrukkelijk geïdentificeerd met een groot tulpeiland voor onze kust, waarvan hij zei: "Nederland moet groot durven denken."

Ik heb de volgende vragen aan de staatssecretaris. Is het een kabinetsstandpunt dat het eiland niet doorgaat? Is hiermee wat de staatssecretaris betreft de discussie over het eiland gesloten? Wanneer kunnen wij de kabinetsvisie op een adequate kustverdediging ontvangen?

Staatssecretaris **Huizinga-Heringa**: Voorzitter. Het is inderdaad waar wat de heer Duyvendak zegt, dat Nederland – maar trouwens de hele wereld – met de klimaatverandering belangrijke uitdagingen onder ogen

moet zien. Voor ons land, dat al onder de zeespiegel ligt, zal die uitdaging buitengewoon groot zijn. Het is dan ook van groot belang dat wij ons daarvan op tijd bewust zijn en dat wij op tijd zijn met het nemen van maatregelen. Voor die tijd begint het denken over de richting en de manier waarop wij Nederland, ook op de lange termijn, willen beschermen tegen het water.

Dat kan niet op de manier zoals wij dat gewend zijn, met het ophogen van dijken. Dat is de reden waarom het kabinet op mijn voorstel in het afgelopen najaar de commissie-Veerman heeft ingesteld om richtingen te geven hoe wij Nederland veilig kunnen houden voor het wassende water.

In de discussie over die veiligheid komen heel veel gedachten en ideeën naar boven, ook het idee van een eiland om de golven te breken. Om enige sturing en richting te geven in deze discussie, en natuurlijk ook in overleg met de Deltacommissie, vond ik het nodig om aan te geven dat ik ervan overtuigd ben dat eilanden voor de veiligheid niet de juiste oplossing zijn. Dan is het aanzanden, het suppleren, het werken met de natuur om het zand op de goede plek te krijgen en zo de kust te verbreden, de beste methode.

De heer Duyvendak heeft gevraagd of dit een kabinetsstandpunt is. Dat is het nog niet, want het kabinetsstandpunt komt op het voorstel van de commissie-Veerman, dat in september a.s. naar buiten zal worden gebracht. Is dit een gedachte die gedragen wordt? Daarbij wijst de heer Duyvendak met name op de minister-president. Ja, ook de minister-president is van mening dat voor de veiligheid een eiland niet de eerst aangewezen methode is. Daarmee is nog niet al het denken over eilanden in de Noordzee gesloten. Er kunnen immers andere redenen zijn om een eiland aan te leggen, bijvoorbeeld energie. Voor de veiligheid is dit echter niet de aangewezen manier.

De heer **Duyvendak** (GroenLinks): Ik constateer dat de staatssecretaris greep op haar eigen portefeuille probeert te houden, en ik vind dat heel verstandig. Terwijl het CDA zich nadrukkelijk probeert te manifesteren op het terrein van de kustverdediging en het water, de portefeuille van de staatssecretaris, positioneert zij heel verstandig het standpunt dat wij dat eiland niet moeten doen. Als het aan mij ligt, zet zij het CDA daarmee maar gewoon voor het blok. De staatssecretaris zei wel iets heel opmerkelijks. Zij probeert stuur en richting te geven aan het werk van de staatscommissie-Veerman door deze opinie op dit moment te ventileren. Is dat niet een beetje gek? Moet dit type commissies niet juist in volledige onafhankelijkheid opereren?

Staatssecretaris **Huizinga-Heringa**: Dat ben ik helemaal met de heer Duyvendak eens. Ik heb dan ook niet bedoeld te zeggen dat ik stuur en richting wil geven aan het denken van de commissie-Veerman. In de maatschappelijke discussie die zich eveneens rond het thema veiligheid afspeelt en waarin heel veel oplossingen de ronde doen, heb ik echter wel een richting willen geven door mijn standpunt naar buiten te brengen.

Mevrouw **Neppéus** (VVD): De VVD-fractie was gisteren zeer aangenaam verrast toen wij hoorden dat de staatssecretaris dacht aan het werken met de natuur, met de verbreding van de kust. Dat spreekt onze fractie zeer aan. Mijn partijgenoot Waterman heeft het daarover al

De heer Van der Ham (D66)

© M. Sablerolle – Gouda

jaren. Nu begin ik toch bijna weer te twifelen. De staatssecretaris heeft haar opmerkingen gemaakt voor de maatschappelijke discussie. Ik neem toch aan dat zij daarmee ook een politieke bedoeling heeft en dat het tulpeneiland dat zij gisteren in de krant zo kernachtig afwees, voor haar dus niet weer in beeld komt. Kan ik er nu gewoon van uitgaan dat zij de lijn die zij net uiteengezet heeft om met het water en met de natuur te bouwen, gewoon vasthoudt en dat dit dan ook het kabinetsstandpunt wordt?

Staatssecretaris **Huizinga-Heringa**: Als er zo'n belangrijk advies komt als dat van de heer Veerman in september, is het goed om alvast iets te laten blijken en te laten weten van de richting die wij opgaan, omdat je zoiets belangrijks niet als het ware plompverloren in een discussie kunt leggen. Om deze reden vind ik het echt nodig om alvast een richting aan te geven. Als het gaat om de veiligheid voor de kust, is de richting het bouwen met de natuur, het suppleren van zand. Op deze manier moeten wij gaan denken. Dat is het heldere signaal dat ik geef, naast het signaal – ik ben erg blij dat dit positief is opgevangen op het congres van het CDA – dat voor een goede waterveiligheid natuurlijk ook een financieringsstroom nodig is en dat het van groot belang is om ook daarover alvast eens onze gedachten te laten gaan.

De heer **Madlener** (PVV): Voorzitter. Je mag in Nederland alles geloven. Je mag geloven in heksen. Sommige mensen geloven in ufo's. Er zijn ook mensen die geloven in de charlatan Al Gore. Wat kost dat geloof in Al Gore de belastingbetaler eigenlijk, vraag ik het kabinet.

Staatssecretaris **Huizinga-Heringa**: Het geloof in Al Gore kost helemaal niets. Ik denk ook niet dat er mensen zijn die in Al Gore geloven. Ik denk wel dat veiligheid tegen water wat mag kosten. Het kabinet heeft de verantwoordelijkheid om ook naar de langere termijn te kijken. Als wij weten dat het klimaat verandert, de zeespiegel stijgt en daarmee ons laaggelegen land gevaar loopt, dan zullen wij ons daarop moeten voorbereiden. Wij moeten geen rampen afwachten maar van tevoren de goede maatregelen nemen.

De heer **Van der Ham** (D66): Voorzitter. Het is natuurlijk op zichzelf prachtig dat het kabinet nu eens iets vindt. Heel veel andere problemen worden uitbesteed aan commissies. Er is de commissie-Bakker; de staatssecretaris zelf wil niet bemiddelen in allerlei andere conflicten. Nu vindt de regering eindelijk eens iets zelf. Daarbij is het wel gek dat de staatssecretaris zelf de commissie-Veerman heeft ingesteld. Heeft de staatssecretaris contact gehad met de commissie-Veerman, die onderzoek doet naar deze kwestie? Wat heeft de heer Veerman van haar reacties in de media gevonden?

Staatssecretaris **Huizinga-Heringa**: Vanzelfsprekend is er altijd contact. Er bestaat een goed contact tussen mij en de voorzitter van de commissie, die ik zelf heb ingesteld, die althans op mijn voorstel door het kabinet is ingesteld. Wij hebben regelmatig contact. Ook de heer Veerman heeft al een aantal malen interviews gegeven. Ook ik heb het nu nodig gevonden om, vanuit mijn positie, mijn standpunt duidelijk te maken. Hierover bestaat tussen de heer Veerman en mij geen enkele onenigheid.

De heer **Koppejan** (CDA): Voorzitter. Wij staan in Nederland voor de uitdaging om ons land te beveiligen tegen het wassende water, maar ook om het van duurzame energie te voorzien. Verder speelt het ruimtegebrek. Is de staatssecretaris het met de fractie van het CDA eens dat er in dit kader geen enkele oplossing mag worden uitgesloten? Eilanden voor de kust, kustuitbreiding, brede dijken; het moeten allemaal opties vormen waarmee wij aan de slag kunnen gaan.

Staatssecretaris **Huizinga-Heringa**: Ik heb mijn opmerkingen geplaatst in het kader van de waterveiligheid. Daar kijkt de commissie-Veerman naar. De commissie heeft ook de opdracht om te bezien wat wij, behalve het beschermen tegen het water, verder kunnen doen. Het verbreden van de kustlijn biedt bijvoorbeeld ook veel mogelijkheden voor natuur en recreatie. Er zijn echter meer uitdagingen. Ik denk aan de uitdaging om Nederland van duurzame energie te voorzien. Het is heel goed mogelijk dat daarvoor een eiland voor de kust wél een oplossing is. Dat is echter een onderwerp dat mijn portefeuille, en ook de opdracht van de heer Veerman te buiten gaat.

De heer **Boelhouwer** (PvdA): Voorzitter. Ook de fractie van de PvdA maakt zich grote zorgen over de toekomstige veiligheid van Nederland ten opzichte van het water. Wij zijn zeer blij dat de commissie-Veerman is ingesteld. Nu lijkt het er echter op dat iedereen voor die commissie als het ware al een kers uit de taart haalt; wij noemen dat cherry picking. Is de staatssecretaris niet bang dat hiermee afbreuk wordt gedaan aan het plan waarmee de commissie-Veerman zal komen? Die moet zich uitspreken over een brede visie, terwijl de staatssecretaris het nu alleen heeft over de kust. Eerder is gesproken over een deltaplan. Loopt op deze manier het brede plan van de commissie-Veerman gevaar? Moeten wij nu al wel bepaalde details bezien?

Staatssecretaris **Huizinga-Heringa**: Nee, ik ben er niet bang voor dat de brede visie van de commissie hierdoor gevaar loopt. De commissie-Veerman zal mij adviezen geven over een goede voorbereiding op de lange

Huizinga-Heringa

termijn. Welke problemen spelen er en op welke manier kunnen wij die oplossen? De opdracht van de commissie is breed; men kijkt naar veel meer dan alleen de kust. Immers, de uitdagingen die op ons afkomen in verband met het water zijn groot. Daarbij spelen ook zaken als de rivieren en de zoetwatervoorziening een belangrijke rol. Dit is een complex geheel waarover de commissie-Veerman ons zal adviseren. Uiteindelijk neemt het kabinet hierover uiteraard een standpunt in. Het kabinet zal besluiten hoe het wil omgaan met het advies van de commissie. Ik heb enkele weken voor het verschijnen van het rapport van de commissie vanuit mijn positie en portefeuille richting willen gegeven en willen zeggen: ik voorzie dat het deze kant op gaat. Op die manier heb ik mijns inziens het proces ondersteund. Zo kunnen wij tot een goede discussie komen over het plan van de commissie-Veerman.

Vragen van het lid Koşer Kaya aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over **de uitgelekte brief inzake orgaandonatie**.

□

Mevrouw **Koşer Kaya** (D66): Voorzitter. Wat zijn de feiten omtrent orgaandonatie? In 2007 stierven 152 mensen die op de wachtlijst stonden voor orgaantransplantatie. In dat jaar zijn 50 patiënten van de wachtlijst gehaald, omdat hun toestand te slecht was voor een transplantatie. Mensen moeten gemiddeld vier jaar wachten op een donornier. Een groot deel van dit probleem kan vrij eenvoudig worden opgelost. Van de Nederlanders is namelijk 69% in principe bereid om donor te worden. Deze mensen komen er alleen niet toe om een formulier in te vullen. Ik heb daarom samen met de SP-fractie voorgesteld, mensen te verplichten om een keuze te maken, bijvoorbeeld als zij een nieuw paspoort ophalen. Voor alle duidelijkheid zeg ik erbij dat mensen met bezwaren zonder probleem "nee" kunnen aankruisen.

Gisteravond lekten de plannen van minister Klink over orgaandonatie uit. Ik ben ronduit teleurgesteld. Het voorstel van de minister is een stap terug. Het gebeurt nu al vaak dat nabestaanden het besluit van een dierbare tot donatie na het overlijden terugdraaien. Het kabinet institutionaliseert deze gang van zaken door een extra optie toe te voegen die de nabestaande een definitieve stem geeft. Verder moet er extra voorlichting komen. Volgens de minister is het voorstel van mij en de SP in strijd met het principiële uitgangspunt van dit kabinet. Nu breekt mijn klomp. Is het kabinet ertegen dat mensen een keuze moeten maken, terwijl er zulke grote belangen op het spel staan? Past het niet in het mensbeeld van dit kabinet dat mensen een keuze maken in een belangrijk maatschappelijk vraagstuk? Moeten die keuzen van hogerhand voor hen worden gemaakt?

Ik heb enkele vragen. Wat zijn de principiële bezwaren nu precies? Worden die principiële bezwaren door alle coalitiepartijen gedeeld? Hoe oordeelt de minister over het feit dat zo'n gevoelig thema, een ethische kwestie over leven en dood, het publieke debat in wordt geslingerd?

□

Minister **Klink**: Voorzitter. Ik betreur het dat het stuk is gelekt. Dat had niet gemogen. Zeker rondom dit onderwerp vind ik het ongepast dat dit soort zaken op straat ligt, nog voordat de ministerraad aan definitieve besluitvorming is toegekomen.

De gegevens die mevrouw Koşer Kaya naar boven haalt, zijn relevant en pijnlijk, pijnlijk omdat hier een grote maatschappelijke en acute problematiek achter schuilgaat die de directe levens van veel mensen raakt. De vragen zijn buitengewoon relevant en ter zake doende. Ik kom daar graag op terug op het moment dat het kabinet zijn standpunt heeft bepaald, maar dat is nog niet gebeurd. Aanstaande vrijdag zullen wij erover in de ministerraad spreken en pas nadat wij dat hebben gedaan en erover hebben besloten, kan ik op de vragen ingaan. Op dit moment is de kwestie simpelweg nog voorwerp van overleg. De uitkomst kan en wil ik nog niet voorspellen. Met andere woorden, ik moet wegblijven van deze inhoudelijke vragen, niet omdat ik er niet graag met de Kamer over in debat ga, maar omdat ik word geacht het kabinetsbesluit en onze inzet op dat punt te verdedigen, maar die inzet is op dit moment niet volledig.

Mevrouw **Koşer Kaya** (D66): Voorzitter. Ik vind dat de minister wegloopt van mijn principiële vraag naar zijn oordeel over het feit dat dit soort belangrijke kwesties zo de media in wordt geslingerd. Het gaat om medisch-ethische kwesties over leven en dood. Ik vind dat de minister daar te simpel aan voorbijgaat. Hij zou eigenlijk ook antwoord moeten geven op de kwestie dat het ene probleem op zijn ministerie nog niet is opgelost, terwijl het volgende zich al weer aandient.

Ik hoop dat de PvdA woord houdt en voorstander blijft van het systeem dat ook in het PvdA-programma is opgenomen, namelijk dat iedereen die een paspoort ophaalt moet kiezen of men al of niet donor wil zijn.

Minister **Klink**: Voorzitter. Ik kan niet anders dan herhalen wat ik zojuist heb gezegd. Ik betreur het zeer dat hierover moet worden gedebatteerd. Ik begrijp dat mevrouw Koşer Kaya er vragen over stelt, gegeven het feit dat het om een maatschappelijk kwestie gaat die zo maar op straat ligt. Dat heeft te maken met het lekken. Ik vind dat betreurenswaardig. Het moet ook niet kunnen, maar dit is een fenomeen waar wij vaker tegenaan lopen in het kabinet. Wij discussiëren er ook vaak over in de ministerraad, zeer tot ongenoegen van een ieder die erbij zit. Ik doe niets liever dan met de Kamer in debat gaan over de gestelde vragen, maar het kan op dit moment simpelweg niet.

Mevrouw **Gill'ard** (PvdA): Voorzitter. Ik begrijp dat de brief nog wordt besproken in de ministerraad. Dat betekent dat de versie die nu op straat ligt, niet de definitieve is en dat daar nog veranderingen in kunnen worden aangebracht. Ik verzoek de minister de kwestie van de internationale handel in organen ook in de brief op te nemen. Ik hoop dat de minister daarover een toezegging kan doen.

Minister **Klink**: U vraagt nu wel heel veel van mij, want het is kort dag en wij hebben ook onze procedures in het